

«ԳՈՒԴԿՐԵԴԻՏ» ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ ՓԲԸ

2013թ. Մեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և
այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի
ՄԻԶԱՆԿՅԱԼ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ
ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՐԵՎԱՆ 2013թ.

1. Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԳՈՒԴԿՐԵԴԻՏ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ն գրանցվել է 04 դեկտեմբերի 2007 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 21 արտոնագրային համարով՝ «Ավանգարդ Ինվեստ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ անվամբ և ՀՀ ԿԲ Խորհրդի 2012 թվականի փետրվարի 3-ի թիվ 1/70 Ա որոշման համաձայն վերանվանվել է՝ «ԳՈՒԴԿՐԵԴԻՏ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ:

Ընկերությունը գործում է ՀՀ Սահմանադրությանը, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքին, «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքին, «Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքին, այլ իրավական ակտերին և իր կանոնադրությանը համապատասխան և վերահսկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը՝ միկրո առևտրային, սպառողական, գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրումն է, ինչպես նաև «Վարկային կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքով և ենթաօրենսդրական իրավական ակտերով ունիվերսալ վարկային կազմակերպությունների համար թույլատրված այլ գործունեության իրականացումը:

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինը Ընկերության մասնակիցների ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք: Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք վերապահված են բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը, իրականացնում է Ընկերության տնօրենների խորհուրդը: Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է Ընկերության տնօրենը, ով հաշվետու է Ընկերության տնօրենների խորհրդին և բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին:

Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեության վերահսկումն իրականացվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրված վերստուգողի կողմից:

2011թ-ի օգոստոս ամսից ի վեր Ընկերության միակ բաժնետերն է հանդիսանում <<Հոստին Փրոֆիթս Լիմիթեդ>> Ընկերությունը:

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության, Երևան քաղաքի, Արշակունյաց 69 հասցեում տեղակայված գլխամասային գրասենյակի, ինչպես նաև Երևան քաղաքում գործող 3 մասնաճյուղերի միջոցով:

Ընկերության աշխատակիցների ցուցակային թվաքանակը 30 Սեպտեմբերի 2013թ.-ի դրությամբ՝ 24 (30 Սեպտեմբերի 2012թ.՝ 19):

2. Հայաստանյան գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանը չունի կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող զարգացած երկրներում:

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն դրանք ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների և կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ

<<ԳՈՒԴԿՐԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Հետևաբար, Հայաստանում ծավալված գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին: Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Ընկերության գործունեության վրա կանխատեսելի ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

3. Պատրաստման հիմունքները

3.1. Հայտարարություն համապատասխանության մասին

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՀՀ «Հաշվապահական հաշվառման մասին» օրենքին, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին («ՖՀՄՍ») և այլ իրավական ակտերին համապատասխան:

3.2. Չափման հիմունքները

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են համապատասխանաբար ամորտիզացված և սկզբնական արժեքի սկզբունքով:

3.3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը ՀՀ դրամն է, քանի որ այս արժույթը լավագույն ձևով է արտացոլում ֆինանսական արդյունքների հիմքում ընկած և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով: Ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար դրամը:

3.4. Վերադասակարգումներ և ճշգրտումներ

Անհրաժեշտության դեպքում, համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու համար:

3.5. Ստորագրումը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2013թ.-ի Հոկտեմբերի 14-ին գործադիր տնօրեն Արտաշես Տոնոյանի և գլխավոր հաշվապահի գործառույթներն իրականացնող՝ «Էյ-Էն Աուդիտ» ՓԲԸ-ի լիազոր ներկայացուցիչ Լիդա Թադեոսյանի կողմից:

4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ էական տեղեկատվություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն, և ստացված եկամուտը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Ընկերությունից, և ծախսը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Ընկերության հիմնական եկամուտը գոյանում է տրամադրված վարկերից ստացվող տոկոսներից:

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարներից եկամուտները, գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որն այն դրույքն է, որը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում գնահատված ապագա դրամական ներհոսքերը ճշգրիտ կերպով զեղչում է մինչև այդ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Երբ ֆինանսական ակտիվի կամ համանման ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեքը նվազեցվել է արժեզրկումից կորստի արդյունքում, դրանից հետո տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել է՝ արժեզրկման կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը զեղչելու համար:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Կոմիսիոն վճարները, բացառությամբ վարկերի տրամադրման և սպասարկման համար գանձվող վճարների, վարձավճարները և այլ եկամտային ու ծախսային հոդվածները հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով, ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

4.2. Արտարժույթով գործարքներ և արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչման մոտեցումը

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում: Իրական արժեքով չափվող

արտարժույթով ոչ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հողվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

Սույն հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործված արտարժույթի փոխարժեքները ներկայացված են ծանոթագրություն 25.5-ում:

4.3. Հարկեր

Շահութահարկի գծով ծախսը (եկամուտը) բաղկացած է ընթացիկ հարկի գծով ծախսից և հետաձգված հարկի գծով ծախսից (եկամտից): Շահութահարկի գծով ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն գործարքների գծով առաջացած հարկի, որոնց արդյունքները ուղղակիորեն ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Ընթացիկ հարկի գծով ծախսը ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթից վճարման ենթակա շահութահարկն է և նախորդ տարիների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները: Հետաձգված հարկի գծով ծախսը (եկամուտը) հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդների փոփոխությունների արդյունքն է: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այնքանով, որքանով հավանական է ապագա ժամանակաշրջաններում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը, որի հաշվին կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները և հաջորդ ժամանակաշրջան տեղափոխվող հարկային վնասները:

ՀՀ-ում գործում են նաև բազմաթիվ այլ գործառնական հարկեր, որոնք հաշվարկվում են՝ ելնելով Ընկերության գործունեությունից: Այս հարկերը ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

4.4. Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և չափումը

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն դեպքում, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Սկզբնական ճանաչման պահին «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է իր իրական արժեքով, իսկ մնացած բոլոր ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական պարտավորությունները՝ իրական արժեքով՝ գումարած տվյալ ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այլ Ընկերությունների բաժնային գործիքներում (բաժնետոմսերում) ներդրումները, որոնք Ընկերությանը այդ Ընկերությունների նկատմամբ տալիս են նշանակալի ազդեցություն, վերահսկողություն կամ համատեղ վերահսկողություն, Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում չափվում են ինքնարժեքով (սկզբնական արժեքով): Նման իրավունք (ազդեցություն) չափահավող ներդրումները բաժնային գործիքներում, ներառյալ՝ այդպիսի գործիքների հետ կապված ածանցյալները, չափվում են իրական արժեքով, բացառությամբ այն գործիքների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավաստորեն չափվել: Այդպիսիք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, տրամադրած և ստացած փոխառությունները, դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի (ՎՀՄ) ֆինանսական ակտիվները (բացառությամբ բաժնային գործիքների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև այդպիսի բաժնային գործիքների հետ կապված ածանցյալ գործիքներ) սկզբնական ճանաչումից հետո չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ ստորև նշվածի:

ՎՀՄ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այդ փոփոխության մեջ հեջավորված ռիսկին վերագրվող մասի, փոխարժեքային տարբերությունների, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսի և բաժնային գործիքների գծով հայտարարված շահաբաժինների, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: ՎՀՄ ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման կամ արժեզրկման ժամանակ, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված և սեփական կապիտալում կուտակված օգուտները կամ կորուստները որպես վերադասակարգման ճշգրտում հանվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

4.5. Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկված է: Եթե գոյություն ունի որևէ նման վկայություն, ապա Ընկերությունը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը ներառում է ակտիվի տիրապետողին հայտնի դարձած դիտարկելի տվյալները կորստի հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ՝

- ա) թողարկողի կամ փոխառուի (վարկառուի) նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները.
- բ) պայմանագրի խախտումը, օրինակ՝ տոկոսների կամ հիմնական գումարի չվճարումը կամ վճարման ուշացումը.
- գ) փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետ կապված տնտեսական կամ իրավական պատճառներով, փոխառուի կողմից փոխառուին զիջումների տրամադրումը, որը փոխառուն այլապես չէր նախատեսի.
- դ) փոխառուի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորում.
- ե) ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով այդ ֆինանսական ակտիվի համար գործող շուկայի վերացումը. կամ
- զ) դիտարկելի տվյալներ՝ այն մասին վկայող, որ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով, դրանց սկզբնական ճանաչումից հետո, առկա է գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի չափելի նվազում, թեև դեռևս հնարավոր չէ որոշել այդ նվազումը խմբի առանձին ֆինանսական ակտիվների գծով, ներառյալ՝
- զ1) խմբում փոխառուների վճարումների կարգավիճակի բացասական փոփոխությունները (օրինակ՝ վճարումների ուշացումների թվի ավելացումը կամ վարկային քարտերով փոխառուների թվի ավելացումը, որոնք հասել են իրենց պարտքային սահմանաչափին և կատարում են նվազագույն ամսական վճարում). կամ

գ2) ազգային կամ տեղական տնտեսական պայմանները, որոնք կոռեկցիայի մեջ են խմբի ակտիվների գծով ծախսողումների հետ (օրինակ՝ փոխառումների աշխարհագրական շրջանում գործազրկության մակարդակի աճը, համապատասխան շրջանում անշարժ գույքի գների նվազումը, նավթի գնի նվազումը նավթարտադրողներին տրամադրած փոխառության գծով ակտիվների դեպքում, կամ արդյունաբերության ճյուղի պայմանների բացասական փոփոխությունները, որոնք ազդում են խմբի փոխառումների վրա):

Ընկերության պարտքային վարկանիշի իջեցումը, որպես այդպիսին, արժեզրկման վկայություն չէ՝ չնայած այն կարող է հանդիսանալ արժեզրկման վկայություն՝ դիտարկվելով այլ առկա տեղեկատվության հետ մեկտեղ: Ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի նվազումը իր սկզբնական արժեքից կամ ամորտիզացված արժեքից ցածր պարտադիր չէ, որ հանդիսանա արժեզրկման վկայություն (օրինակ՝ պարտքային գործիքում ներդրման իրական արժեքի նվազումը, որն անոխակ տոկոսադրույքի աճի արդյունք է):

Արժեզրկման անկողմնակալ վկայության առկայության դեպքում արժեզրկումից կորստի գումարը չափվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն (բացառելով ապագա պարտքային վնասները, որոնք դեռևս տեղի չեն ունեցել)՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով): Սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույք չունեցող գործիքների դեպքում զեղչումն իրականացվում է համանման ֆինանսական ակտիվի համար ընթացիկ շուկայական հատուցադրույքով: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ նվազեցնելով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը՝ օգտագործելով կարգավորող հաշիվ:

Եթե փոխառության, վարկի, դեբիտորական պարտքի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրման պայմանները վերանայվում են բանակցությունների արդյունքում կամ մեկ այլ ձևով վերափոխվում են փոխառուի կամ թողարկողի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա արժեզրկումը չափվում է՝ օգտագործելով մինչև պայմանների վերափոխումը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը: Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերը չեն զեղչվում, եթե զեղչման ազդեցությունը էական չէ:

Փոփոխական տոկոսադրույքով փոխառության, դեբիտորական պարտքի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրման արժեզրկումից կորստի չափման նպատակով որպես զեղչման դրույք օգտագործվում է պայմանագրի համաձայն որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի գծով առկա է դիտարկելի շուկայական գին, ապա այդ ակտիվի արժեզրկումից կորուստը կարող է չափվել այդ դիտարկելի շուկայական գնով որոշված իրական արժեքի հիման վրա:

Գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով հաշվի են առնվում այն դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք կարող են առաջանալ գրավի առարկայի իրացումից՝ հանած գրավը ստանալու և վաճառելու ծախսումները՝ անկախ այն բանից, թե արդյոք հավանական է գրավի առարկայի բռնագանձումը:

Արժեզրկման հավաքական գնահատման նպատակով՝ ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերի հիման վրա, որոնք ցույց են տալիս փոխառումների կարողությունը վճարելու բոլոր վճարվելիք գումարները ըստ պայմանագրային պայմանների (օրինակ՝ պարտքային ռիսկի գնահատման կամ դասակարգման գործընթացի հիման վրա, որը հաշվի է առնում ակտիվի տեսակը, արդյունաբերության ճյուղը, աշխարհագրական տեղամասը, գրավի տեսակը, ժամկետանցության կարգավիճակը և այլ առնչվող գործոններ): Ընտրված բնութագրերը պետք է տեղին լինեն այդպիսի ակտիվների

խմբերի գծով ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար այն առումով, որ ցուցանշեն փոխառուների կարողությունը՝ վճարելու բոլոր վճարվելիք գումարները՝ ըստ պայմանագրային պայմանների: Այնուամենայնիվ, կորստի հավանականությունները և կորստին առնչվող այլ վիճակագրական ցուցանիշները խմբի մակարդակով տարբերվում են ստորև նշվածների միջև. (ա) այն ակտիվների, որոնց արժեզրկվածությունը առանձին գնահատվել է, և պարզվել է, որ արժեզրկված չեն և (բ) այն ակտիվների, որոնց արժեզրկվածությունը առանձին չի գնահատվել: Նման տարբերության արդյունքում կարող է պահանջվել արժեզրկման մեկ այլ գումար: Եթե Ընկերությունը չունի համանման ռիսկային բնութագրերով ակտիվների խումբ, ապա այն լրացուցիչ գնահատում չի իրականացնում:

Խմբային հիմունքով ճանաչված արժեզրկումից կորուստները ներկայացնում են միջանկյալ քայլ, մինչև տեղի կունենա հավաքական հիմունքով գնահատվող ֆինանսական ակտիվների խմբի առանձին ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստների հնարավոր բացահայտումը: Այն դեպքում, երբ հասանելի է դառնում տեղեկատվություն, որով կոնկրետ որոշվում են խմբի առանձին արժեզրկված ակտիվների գծով կորուստները, այդ ակտիվները դուրս են բերվում խմբից:

Հավաքական հիմունքով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից գնահատվող ֆինանսական ակտիվների խմբի ապագա դրամական միջոցների հոսքերը գնահատվում են խմբի ակտիվներին պարտքային ռիսկի բնութագրերով համանման ակտիվների գծով կորուստների առաջացման անցյալ փորձի հիման վրա: Անցյալ կորուստների վերաբերյալ սեփական փորձի բացակայության կամ անբավարարության դեպքում, օգտագործում են համանման Ընկերությունների ֆինանսական ակտիվների համադրելի խմբերի գծով փորձը: Կորուստների անցյալ փորձը ճշգրտվում է ընթացիկ դիտարկելի տվյալների հիման վրա՝ արտացոլելու համար ընթացիկ այն պայմանների ազդեցությունը, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածի վրա, որի վրա հիմնված է կորուստների անցյալ փորձը, և բացառելու համար անցյալ ժամանակահատվածի այն պայմանները, որոնք ներկայումս գոյություն չունեն: Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունների գնահատականները արտացոլում են և ուղղվածությամբ հետևողական են առնչվող դիտարկելի տվյալների փոփոխություններին՝ ժամանակահատվածից ժամանակահատված (ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակի, անշարժ գույքի գների, ապրանքների գների, վճարումների կարգավիճակի կամ այլ գործոնների փոփոխությունը, որոնք ցույց են տալիս խմբի կրած կորուստները և դրանց չափը): Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդաբանությունը և ենթադրությունները պարբերաբար վերանայվում են՝ կորստի գնահատականների և կորստի փաստացի փորձի միջև որևէ տարբերություն նվազեցնելու համար:

4.6. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը այն և միայն այն դեպքում, երբ՝
ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (լրանում է ուժի մեջ լինելու ժամկետը). կամ

բ) այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը ստորև շարադրվածին համապատասխան որակվում է որպես ապաճանաչման պայմաններին բավարարող:

Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը այն և միայն այն դեպքում, երբ այն՝
ա) փոխանցում է ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքները. կամ

բ) պահպանում է ֆինանսական ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի ստացման պայմանագրային իրավունքները, սակայն ստանձնում է այդ դրամական միջոցների հոսքերը մեկ կամ ավելի ստացողների (վերջնական ստացողներ) վճարելու պայմանագրային

պարտականություն՝ ըստ համաձայնության, որը համապատասխանում է հետևյալ երեք պայմաններին.

բ1) Ընկերությունը պարտականություն չունի գումարներ վճարելու վերջնական ստացողներին, եթե այն չի հավաքագրում համարժեք գումարներ սկզբնական ակտիվից: Ընկերության կողմից մայր գումարի և շուկայական տոկոսադրույքով հաշվեգրված տոկոսի ամբողջությամբ հետ ստանալու իրավունքով տրված կարճաժամկետ կանխավճարները չեն խախտում այս պայմանը.

բ2) փոխանցման պայմանագրի պայմաններով՝ Ընկերությանը արգելվում է վաճառել կամ գրավադրել սկզբնական ակտիվը, բացառությամբ վերջնական ստացողների մոտ գրավադրման՝ որպես դրամական միջոցների հոսքերը նրանց վճարելու պարտականության դիմաց ապահովում.

բ3) Ընկերությունը պարտականություն ունի վերջնական ստացողների անունից՝ առանց էական ուշացման փոխանցել իր կողմից հավաքած ցանկացած դրամական միջոցների հոսքեր: Ի լրումն՝ Ընկերությունն այդպիսի դրամական միջոցների հոսքերը վերաներդնելու իրավունք չունի, բացառությամբ դրամական միջոցներում և դրանց համարժեքներում ներդրումների, որոնք կատարվում են վերջնահաշվարկի այն կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, որն ընկնում է հավաքման ամսաթվի և վերջնական ստացողներին պահանջվող փոխանցման ամսաթվի միջև, և երբ նման ներդրումներից վաստակած տոկոսները փոխանցվում են վերջնական ստացողներին:

Ընկերությունն ապաճանաչում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը, եթե՝

ա) փոխանցվել են նաև ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ

բ) ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները ոչ փոխանցվել, ոչ էլ պահպանվել են, սակայն Ընկերությունը չի պահպանել ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցման ընթացքում առաջացած կամ պահպանված որևէ իրավունք և պարտականություն ճանաչվում է առանձին որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Եթե Ընկերությունը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, սակայն պահպանել է ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա այն շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը՝ դրանում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում, կամ ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակումը հաշվի է առնվում որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության (ակտիվի) ճանաչում:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության կամ ակտիվի (կամ ֆինանսական պարտավորության կամ ակտիվի մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ ստացված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամական ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.7. Վարձակալություն

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, երբ վարձակալության պայմաններով սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտներն փոխանցվում են վարձակալին: Մյուս բոլոր վարձակալությունները դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն:

Ֆինանսական վարձակալության ներքո պահվող ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են որպես Ընկերության ակտիվներ՝ վարձակալության սկզբի դրությամբ դրանց իրական արժեքով կամ նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով, եթե վերջինս ավելի ցածր է: Վարձատուի նկատմամբ համապատասխան պարտավորությունը ներառվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն:

Վարձակալական վճարները բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և վարձակալության գծով պարտավորության նվազեցման միջև այնպես, որ պարտավորության չմարված մնացորդի նկատմամբ ստացվի հաստատուն պարբերական տոկոսադրույք: Ֆինանսական ծախսերն անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ, երբ դրանք ուղղակիորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվներին, որի դեպքում դրանք կապիտալացվում են՝ փոխառության ծախսումների գծով Ընկերության ընդհանուր քաղաքականությանը համապատասխան: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջաններում, երբ դրանք առաջանում են:

Գործառնական վարձակալության վճարումները գծային հիմունքով ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետում, բացառությամբ, երբ մեկ այլ սխտեմատիկ հիմունք ավելի լավ է ներկայացնում վարձակալված ակտիվի տնտեսական օգուտների սպառման ժամանակային գրաֆիկը: Գործառնական վարձակալության ներքո առաջացող պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Այն դեպքում, երբ խրախուսող պայմաններ են ստացվում գործառնական վարձակալության պայմանագիր կնքելու համար, այդ խրախուսող վճարները ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Խրախուսող պայմաններից ամբողջ օգուտը ճանաչվում է որպես վարձակալական ծախսի նվազեցում գծային հիմունքով, բացառությամբ, երբ մեկ այլ սխտեմատիկ հիմունք ավելի լավ է ներկայացնում վարձակալված ակտիվի տնտեսական օգուտների սպառման ժամանակային գրաֆիկը:

4.8. Հիմնական միջոցների հետագա չափման մուտքումները

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանա-հավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է գնման գինը, ներառյալ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը՝ հանած առևտրային զեղչերը և արտոնությունները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսումները: Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքում ծախսումների ճանաչումը

դադարեցվում է, երբ միավորը գտնվում է այն վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի այն հնարավոր լինի օգտագործել ղեկավարության նախանշած նպատակներով:

Սկզբնական արժեքը ներառում է մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի դեպքում նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության որդեգրած քաղաքականության: Այս ակտիվների մաշվածությունը ևս հաշվարկվում է, երբ դրանք դառնում են պատրաստ՝ իրենց նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

Հիմնական միջոցի միավորի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի (եթե առկա են) և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն: Հիմնական միջոցի միավորի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ միավորն ապաճանաչվում է:

Հիմնական միջոցի առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները, որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, ճանաչվում է հաշվեկշռային արժեքում, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այդ փոխարինված մասերի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը հիմնական միջոցի գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Որոշ դեպքերում, երբ ակտիվում մարմնավորված ապագա տնտեսական օգուտները կլանվում են մեկ այլ ակտիվի արտադրության ընթացքում, այդ դեպքում մաշվածության գումարը կազմում է այդ ակտիվի արժեքի մի մասը և ներառվում է դրա հաշվեկշռային արժեքում: Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն, երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է՝ ղեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվի՝ ՖՀՄՍ 5-ի համաձայն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու կամ որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված օտարման խմբում ներառվելու և ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Դրույքաչափ (%)
Համակարգչային տեխնիկա և կապի միջոցներ	4	25
Տնտեսական և գրասենյակային գույք	1-5	20-100
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5	20-100

4.9. Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվները վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալացվող ծախսումներն են, որոնք չեն ճանաչվել որպես առանձին հիմնական միջոց:

Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումը: Դրանց հաշվառումը իրականացվում է հիմնական միջոցների հաշվառմանը համանման:

Կիրառվել են մաշվածության հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը, որոնք սահմանվել են հաշվի առնելով վարձակալված տարածքի ակնկալվող ծառայության ժամկետը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Դրույքաչափ (%)
Վարձակալված հիմնական միջոցի վրա կատարված կապիտալացվող ծախսումներ	5-10	10-20

4.10. Ոչ նյութական ակտիվների հետագա չափման հիմունքները

Ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ ակտիվին վերագրելի ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն, և ակտիվի արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, դրանք չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով հաշվարկի գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարի)	Դրույքաչափ (%)
Համակարգչային ծրագրեր	12	8
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ /ինտերնետային կայք	12	8

4.11. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունն էական է, ապա պահուստի գումարն իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Զեղչման դրույքն այն դրույքն է՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չի արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում են և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականն արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է: Պահուստն օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

4.12. Աշխատակիցների հատուցումներ

Աշխատակիցների հատուցումները ներառում են՝

- ա) աշխատավարձը,
- գ) կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները, ինչպիսին է վճարովի տարեկան արձակուրդը,
- դ) պարգևավճարները

Աշխատակիցների հատուցումների այն գումարը, որն ակնկալվում է վճարել հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում աշխատակիցներից ստացված ծառայությունների դիմաց, ճանաչվում է՝ ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված գումարները հանելուց հետո, և բ) որպես ծախս, բացառությամբ, երբ որևէ ստանդարտով պահանջվում կամ թույլատրվում է այդ հատուցումների ներառումը որևէ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մեջ: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների գումարը, ապա Ընկերությունն այդ գերազանցումը ճանաչում է որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս) այնքանով, որքանով այն կանխավճարը կհանգեցնի, օրինակ ապագա վճարումների նվազման կամ դրամական միջոցների վերադարձի:

Ընկերությունն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումը, կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների ձևով (ինչպիսին է ամենամյա արձակուրդը) ճանաչում է, երբ աշխատակիցները մատուցում են ծառայություն, որը ավելացնում է ապագա փոխհատուցելի բացակայությունների նրանց իրավունքը: Կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումը չափվում է այն լրացուցիչ գումարով, որն Ընկերությունն ակնկալում է վճարել որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքների արդյունք:

Ընկերությունը պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումը ճանաչում է, երբ՝ ա) այն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և բ) պարտականությունը կարող է արժանահավատորեն գնահատվել: Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը մարման կատարումից խուսափելու որևէ իրատեսական հնարավորություն չունի:

4.13. Շահաբաժիններ

Շահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն և հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ նվազեցվում են կապիտալից միայն այն դեպքում, եթե դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվեկշռի ամսաթիվը կամ այդ ամսաթվին: Շահաբաժինները բացահայտվում են, երբ դրանք առաջարկվում են մինչև հաշվեկշռային ամսաթիվը, կամ առաջարկվում կամ հայտարարվում են հաշվեկշռային ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատումը հրապարակման համար:

4.14. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվանցվում են և զուտ գումարը արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարների հաշվանցման օրենսդրորեն հաստատված իրավունք, և առկա է զուտ գումարների հիման վրա հաշվանցման կամ ակտիվի իրացման ու միաժամանակ պարտավորության մարման մտադրություն:

4.15. Հրապարակված, բայց ուժի մեջ չմտած ՖՀՄՄ-ներ

Հրապարակված, բայց մինչև Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատումն ուժի մեջ չմտած ստանդարտները ներկայացված են ստորև: Այս ցանկն այն

<<ԳՈՒԴԿԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

ստանդարտների և մեկնաբանությունների ցանկն է, որն Ընկերության կանխատեսումներով կօգտագործվի իր կողմից հետագայում: Ընկերությունը պատրաստվում է ընդունել դրանք այն ժամանակ, երբ այդ ստանդարտները պարտադիր կիրառման ենթակա կլինեն:

«Ֆինանսական գործիքներ» ՖՀՄՍ 9-ը (իրապարակվել է 2009թ. նոյեմբերին) պարտադիր կիրառման ենթակա է 2015թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, սակայն վաղաժամ կիրառումը թույլատրելի է: Ստանդարտը կիրառվում է հետընթաց, սակայն 2012թ. հունվարի 1-ից առաջ սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար Ընկերությունը կարող է որոշել չվերաներկայացնել համեմատական տեղեկատվությունը: Ստանդարտը ներմուծում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր պահանջներ, որոնք փոխարինում են «Ֆինանսական գործիքներ. Ճանաչումը և չափումը» ՀՀՄՍ 39-ում ներառված պահանջներին: Ընկերությունը ստանդարտը կիրառելու է 2015թ. հունվարի 1-ից:

«Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում» ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը. Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի Ընկերության բնականոն գործունեության ընթացքում, Ընկերության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:

- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍԽ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

5. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ-ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսերի և եկամուտների վրա: Պատմական փորձի և տվյալ պայմաններում հիմնավորված այլ գործոնների վրա հիմնված գնահատումներն ու դրանց հետ կապված ենթադրությունները հնարավորություն են տալիս դատողություններ անել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք հնարավոր չէ որոշել այլ աղբյուրներից: Բոլոր դեպքերում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Գնահատումներն ու դրանց հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակական հիմունքով վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումների արդյունքները ճանաչվում են վերանայման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա ազդում են:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

5.1. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական գներով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքների կիրառումը որոշվում է դատողությունների հիման վրա: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Ընկերության կողմից կապակցված կողմերի հետ կնքված գործարքների գծով տեղեկատվությունը ներկայացված է 24-րդ ծանոթագրությունում:

5.2. Վարկերի և դեբիտորական պարքերի գծով արժեզրկման պահուստներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին Ընկերությունը վերանայում է իր խնդրահարույց վարկերն ու փոխատվությունները՝ որոշելու համար, թե արդյոք արժեզրկման պահուստ պետք է նախատեսվի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է որոշել պահուստի չափը: Նման գնահատումները հիմնված են մի շարք գործոնների վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, և իրական արժեքները կարող են տարբերվել, որը կհանգեցնի պահուստի գումարի հետագա փոփոխությունների: Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար ստեղծված հատուկ պահուստից բացի, Ընկերությունը ստեղծում է նաև արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Հաշվի են առնվում այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են ռիսկային ցուցանիշների վատթարացումը արդյունաբերության մեջ, տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թուլությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումը:

6. Զուտ տոկոսային եկամուտներ (ծախսեր)

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Տոկոսային եկամուտներ վարկերից	133,228	91,745
Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	133,228	91,745
Տոկոսային ծախսեր ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի և փոխառությունների գծով	3,104	2,285
Այլ կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների գծով	17,683	14,533
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	20,787	16,818
Ընդամենը զուտ տոկոսային եկամուտներ (ծախսեր)	112,441	74,927

7. Զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ (ծախսեր)

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Ապահովագրական գործակալությունից միջնորդավճարներ	430	-
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	430	-
Բանկային ծառայություններ	154	609
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	154	609
Զուտ կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ (ծախսեր)	276	(609)

<<ԳՈՒՂԿԻՆԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

8. Այլ եկամուտներ

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Տույժերից և տուգանքներից եկամուտներ	9,139	3,151
Վնասի փոխհատուցումից եկամուտներ	4,462	
Տրամադրված երաշխիքների գծով վարձավճարից եկամուտ	146	-
Այլ եկամուտներ	182	151
Ընդամենը այլ եկամուտներ	13,929	3,302

9. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ	71,672	59,587
Սոցիալական ապահովագրության հատկացումներ	-	4,724
Անձնակազմի վերապատրաստման գծով ծախսեր	-	514
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	71,672	64,825

Աշխատավարձից հարկային պահումները կազմել են՝

	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Ընդամենը հարկային և այլ պարտադիր վճարների գծով պահումներ	18,140	11,295

10. Այլ ծախսեր

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Ոչ նյութական ակտիվների սպասարկման ծախսեր	3,327	2,406
Ապրանքանիշի և տառատեսակի մշակման ծախս	-	6,000
Գովազդային ծախսեր	206	283
Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	200	484
Գործուղման ծախսեր	2,586	3,150
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	3,706	3,452
Վարձակալության գծով ծախսեր	16,000	10,252
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	1,542	1,011
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	12,540	13,128
Ներկայացուցչական ծախսեր	241	1,268
Գրասենյակային ծախսեր	2,619	2,334
Անդամավճարներ	1,024	798
Վճարված տուգանքներ	4	-
Ապահովագրության գծով ծախսեր	525	233
Անվտանգության գծով ծախսեր	-	780
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	3,113	2,618
Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակին վճարումների գծով ծախսեր	409	176
Այլ ծախսեր	1,661	1,170
Ընդամենը այլ ծախսեր	49,703	49,543

11. Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	30/09/2012թ.
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի հարկի գծով ծախս	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	1,773	(5,526)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	1,773	(5,526)

<<ԳՈՒԴԿԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

ՀՀ-ում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2012թ.՝ 20%): ՀՀ Հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած մի շարք տարբերությունը առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև՝ ֆինանսական հաշվետվության և շահութահարկի հաշվարկման առումով:

Ստորև ներկայացվում է ընթացիկ հարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև թվային փոխկապակցվածությունը:

	30/09/2013թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	30/09/2012թ.	Հազ.դրամ Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթը /(վնասը) մինչև հարկումը	4,944		(30,668)	
Շահութահարկ կիրառելի հարկային դրույքաչափով	989	20%	(6,134)	(20)%
Չնվազեցվող ծախսեր (չհարկվող եկամուտ)	720	15%	(366)	(1)%
Դրական փոխարժեքային տարբերություն	64	1%	974	3%
Ընդամենը ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	1,773	36%	(5,526)	(18)%

12. Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ, փոփոխություններ ժամանակավոր տարբերություններում հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում:

	31/12/2012թ.	ՖԱՄՀ ճանաչված	Հազ.դրամ 30/09/2013թ.
Այլ պարտավորություններ	874	214	1,088
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2,007	(1,770)	237
Հիմնական միջոցներ	38	48	86
Կուտակված հարկային վնաս	7,509	(317)	7,192
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	10,428	(1,825)	8,603
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ և փոխառություններ	(92)	49	(43)
Պահանջներ ֆինանսական և այլ կազմակերպությունների նկատմամբ, այլ ակտիվներ	(20)	3	(17)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(112)	52	(60)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	10,316	(1,773)	8,543

	31/12/2011թ.	ՖԱՄՀ ճանաչված	Հազ.դրամ 31/12/2012թ.
Այլ պարտավորություններ	181	693	874
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		2,007	2,007
Հիմնական միջոցներ	-	38	38
Կուտակված հարկային վնաս	1,125	6,384	7,509
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	1,306	9,122	10,428
Պարտավորություններ ֆինանսական	-	(92)	(92)

<<ԳՈՒԴԿԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

կազմակերպությունների նկատմամբ և փոխառություններ			
Պահանջներ ֆինանսական և այլ կազմակերպությունների նկատմամբ, այլ ակտիվներ	(111)	91	(20)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(111)	(1)	(112)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	1,195	9,121	10,316

13. Դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ

	<u>Հազ.դրամ</u>	
	<u>30/09/2013թ.</u>	<u>31/12/2012թ.</u>
Կանխիկ դրամ դրամարկղում	11,795	27,730
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	845	716
Ընդամենը դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ	12,640	28,446

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի բանկերում պահվող այնպիսի միջոցներ, որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը:

14. Հաճախորդներին տրված վարկեր եւ փոխատվություններ

	<u>Հազ.դրամ</u>	
	<u>30/09/2013թ.</u>	<u>31/12/2012թ.</u>
Հաճախորդներին տրված վարկերի մայր գումարի մնացորդ	580,144	701,448
Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսներ	7,219	9,031
Հանած վարկերի արժեզրկման պահուստը	(10,729)	(14,493)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	576,634	695,986

2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 41.8% (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31՝ 32.2%) << դրամով վարկերի համար և 22.4% (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31՝ 22.3%) ԱՄՆ դոլարով վարկերի համար:

Վարկերի և փոխատվությունների գծով արժեզրկման պահուստն ըստ դասերի ունի հետևյալ տեսքը

	<u>Հազ.դրամ</u>			
	<u>Մասնավոր ձեռնարկություններ</u>	<u>Ֆիզիկական անձինք</u>	<u>Անհատ ձեռնարկատերեր</u>	<u>Ընդամենը</u>
Առ 01/01/2013թ.	1,615	1,428	11,450	14,493
Վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս) / հակադարձում	1,566	294	1,599	3,459
Դուրս գրում	(2,355)	(128)	(7,173)	(9,656)
Վերադարձ			2,433	2,433
Առ 30/09/2013թ.	826	1,594	8,309	10,729
Անհատական արժեզրկում	501	337	4,375	5,213
Խմբային արժեզրկում	325	1,257	3,934	5,515
Ընդամենը արժեզրկում	826	1,594	8,309	10,729

<<ԳՈՒԴԿԻՆԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

	<u>Հազ.դրամ</u>			
	Մասնավոր ձեռնարկություններ	Ֆիզիկական անձինք	Անհատ ձեռնարկատերեր	Ընդամենը
Առ 01/01/2012թ.	407	81	1,551	2,039
Վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս) / հակադարձում	990	1,347	3,757	6,094
Դուրս գրում	-	-	-	-
Վերադարձ	218	-	6,142	6,360
Առ 31/12/2012թ.	1,615	1,428	11,450	14,493
Անհատական արժեզրկում	872	-	4,402	5,274
Խմբային արժեզրկում	743	1,428	7,048	9,219
Ընդամենը արժեզրկում	1,615	1,428	11,450	14,493

2012թ.-ի Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված հաշվետու ժամանակաշրջանի 4-րդ եռամսյակի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակումից հետո Ընկերության ղեկավարության կողմից վերանայվել են Ընկերության վարկային կորուստների արժեզրկման պահուստին ուղղված մասհանումները՝ ավելանալով 1,978 հազ. դրամի չափով: 2012թ.-ի Դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում վարկային կորուստների արժեզրկման պահուստի գումարը ներկայացվել է 14,493 հազ. ՀՀ դրամի չափով: Սույն հաշվետվությունները արտացոլում են նշված վերանայումների արդյունքում կատարված ճշգրտումների ազդեցությունը Ընկերության կուտակված վնասի, ինչպես նաև հետաձգված հարկային ակտիվի և հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների զուտ հաշվեկշռային արժեքների վրա 31 Դեկտեմբերի 2012թ.-ի դրությամբ:

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունը՝ ըստ հաճախորդների

	<u>Հազ.դրամ</u>	
	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Մասնավոր ձեռնարկություններ	37,075	69,963
Ֆիզիկական անձինք	128,756	88,794
Անհատ ձեռնարկատերեր	421,532	551,722
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	587,363	710,479
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(10,729)	(14,493)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	576,634	695,986

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերն ունեն հետևյալ տեսքը

	<u>Հազ.դրամ</u>	
	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Սպառողական վարկ	125,029	86,275
Գյուղատնտեսական վարկեր	3,727	2,519
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր և փոխատվություններ	128,756	88,794

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ դասերի ունի հետևյալ տեսքը՝

	<u>Հազ.դրամ</u>	
	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Տնտեսության ճյուղ		
Արդյունաբերություն	32,789	57,365
Գյուղատնտեսություն	3,727	2,519
Շինարարություն	1,451	2,798

<<ԳՈՒԴԿԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Տնտեսության ճյուղ	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Արդյունաբերություն	32,789	57,365
Տրանսպորտ և կապ	13,324	8,801
Առողջապահություն	4,091	7,811
Առևտուր	378,552	526,528
Սպառողական	125,029	86,276
Այլ	28,400	18,381
Ընդամենը	587,363	710,479
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխատվությունների գծով	(10,729)	(14,493)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	576,634	695,986

15. Հիմնական միջոցներ

	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Հազ.դրամ
				Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	3,220	5,979	-	9,199
Ձեռքբերում	11,883	2,895	1,770	16,548
Օտարում/դուրս գրում	(19)	(398)		(417)
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	15,084	8,476	1,770	25,330
Ձեռքբերում	326	175	270	771
Օտարում/դուրս գրում	(33)	(58)	-	(91)
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	15,377	8,593	2,040	26,010

Մաշվածություն	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Հազ.դրամ
				Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	181	2,282	-	2,463
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն	1,930	1,201	183	3,314
Կուտակված մաշվ. դուրս գրում	(19)	(398)		(417)
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	2,092	3,085	183	5,360
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն	2,477	1,268	363	4,108
Կուտակված մաշվ. դուրս գրում	(33)	(26)		(59)
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	4,536	4,327	546	9,409

Հաշվեկշռային արժեք	Գույք և գրասենյակային սարքավորումներ	Համակարգչային տեխնիկա	Այլ հիմնական միջոցներ	Հազ.դրամ
				Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	3,039	3,697	-	6,736
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	12,992	5,391	1,587	19,970
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	10,841	4,266	1,494	16,601

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 2,580 հազար ՀՀ դրամ (2012թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,823 հազար ՀՀ դրամ):

<<ԳՈՒԴԿԻՆԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ կերպով սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

16. Ոչ նյութական ակտիվներ

Արժեք	Համակարգչային ծրագրեր	Ինտերնետային կայք	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Հազ.դրամ
				Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	4,200	410	-	4,610
Ձեռքբերում	817	1,165	-	1,982
Օտարում	-	(410)	-	(410)
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	5,017	1,165	-	6,182
Ձեռքբերում	-	-	-	-
Օտարում	-	-	-	-
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	5,017	1,165	-	6,182

Մաշվածություն	Համակարգչային ծրագրեր	Ինտերնետային կայք	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Հազ.դրամ
				Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	1,313	5	-	1,318
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն	424	66	-	490
Կուտակված մաշվ. դուրս գրում	-	(30)	-	(30)
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	1,737	41	-	1,778
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն	330	74	-	404
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	2,067	115	-	2,182

Հաշվեկշռային արժեք	Համակարգչային ծրագրեր	Ինտերնետային կայք	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Հազ.դրամ
				Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	2,887	405	-	3,292
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	3,280	1,124	-	4,404
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	2,950	1,050	-	4,000

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ կերպով սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

17. Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Արժեք	Կապիտալացված վերանորոգման ծախսեր	Հազ.դրամ
		Ընդամենը
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.	-	-
Ձեռքբերում	6,470	6,470
Օտարում	-	-
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.	6,470	6,470
Ձեռքբերում	-	-
Օտարում	-	-
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.	6,470	6,470

<<ԳՈՒՂԿԻՆԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Մաշվածություն
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.
 Ժամանակաշրջանի մաշվածություն
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.
 Ժամանակաշրջանի մաշվածություն

	Հազ.դրամ
Կապիտալացված վերանորոգման ծախսեր	Ընդամենը
-	-
377	377
377	377
486	486
863	863

Մնացորդ առ. 30/09/2013թ

Հաշվեկշռային արժեք
Մնացորդ առ. 01/01/2012թ.
Մնացորդ առ. 31/12/2012թ.
Մնացորդ առ. 30/09/2013թ.

	Հազ.դրամ
Կապիտալացված վերանորոգման ծախսեր	Ընդամենը
-	-
6,093	6,093
5,607	5,607

18. Այլ ակտիվներ

Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ
 Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ
 Չամորտիզացված ապահովագրավճարներ
 Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով
 Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր
 Բռնագանձված գրավ
 Այլ ակտիվներ
Ընդամենը այլ ակտիվներ

	Հազ.դրամ
30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
29	78
29	78
1,184	363
467	292
1	462
588	1,479
-	3,705
359	231
2,628	6,610

19. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Վարկեր բանկերից
 Օվերդրաֆտներ բանկերից
 Փոխառություններ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից
 Ընդամենը հաշվեգրված տոկոսներ
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	Հազ.դրամ
30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
125,460	246,942
19,990	29,683
19,963	29,962
2,340	4,132
167,753	310,719

Բանկերից ստացված վարկերից 30 Սեպտեմբերի 2013թ.-ի դրությամբ 89,194 (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31՝ 98,627) հազար դրամ գումարի չափով վարկերը ունեն փոփոխական տոկոսադրույք, որը վերանայվում է վեցամսյա ԼԻԲՈՐ-ի հիման վրա: Շուկայական տոկոսադրույքի տատանումների հնարավոր ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի վրա ներկայացված է ծանոթագրություն 25.5-ում:

Մնացած վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

Բանկերից ստացված վարկերի ապահովման միջոց են հանդիսանում Ընկերության սովորական բաժնետոմսերը՝ ամբողջ ծավալով:

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 14.82 % (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 14.53%): ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար՝ 11.82% (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 11.64%):

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության օվերդրաֆտի չօգտագործված մնացորդը կազմում է 4,010 հազ. ՀՀ դրամ (2012թ.-ի Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 317 հազ. ՀՀ դրամ)

20. Փոխառություններ

	30/09/2013թ.	Հազ.դրամ 31/12/2012թ.
Հայկական ոչ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառությունների մայր գումարի մնացորդ	41,720	41,721
Ընդամենը հաշվեգրված տոկոսներ	4,316	1,877
Ընդամենը փոխառություններ	46,036	43,598

Փոխառություններն ամբողջությամբ ներգրավվել են Ընկերության հետ կապակցված կողմ հանդիսացող Ընկերությունից: Ներգրավված փոխառությունների միջին կշռված տարեկան արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմել է 30 Սեպտեմբերի 2013թ.-ի վերջի դրությամբ կազմել է 9.4% (2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 10.2%): Փոխառություններն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

21. Այլ պարտավորություններ

	30/09/2013թ.	Հազ.դրամ 31/12/2012թ.
Արտաքին կրեդիտորական պարտքեր	9,781	19,816
Պարտավորություններ անձնակազմի նկատմամբ	982	90
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	10,763	19,906
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	2,452	2,392
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	88	24
Չօգտագործված արձակուրդի պահուստ	5,573	4,369
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	18,876	26,691

22. Կանոնադրական կապիտալ

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 420,000 հազար ՀՀ դրամ, որը բաժանված է թվով 210 սովորական անվանական բաժնետոմսերի՝ 2,000 հազ. ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Գլխավոր պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է տարեկան զուտ շահույթի առնվազն 5%-ի չափով պահուստին հատկացում, քանի դեռ Ընկերության գլխավոր պահուստի մեծությունը կազմում է Ընկերության կանոնադրական կապիտալի 15%-ից փոքր մեծություն:

23. Պայմանական դեպքեր

23.1. Ապահովագրություն

Ապահովագրությունը ՀՀ-ում համեմատաբար նոր ոլորտ է՝ գտնվում է զարգացման փուլում, և ապահովագրության շատ ձևեր դեռ հասանելի չեն տեղական կազմակերպություններին: Ընկերությունը ամբողջովին ապահովագրված չէ իր գործունեության ընդհատման կամ էական կրճատման, երրորդ անձանց հանդեպ հնարավոր պարտավորությունների գծով, որոնք կարող են առաջանալ գույքային, բնապահպանական կամ առողջական վնասների հնարավոր միջադեպերի

արդյունքում: Ընկերությունը ձեռք է բերել բանկային ռիսկերի համալիր ապահովագրություն, որով ապահովագրվում են հետևյալ ռիսկերը՝ ա) ազնվության, գողության, կողոպուտի, յուրացման, վատնման, խարդախության, այդ թվում՝ կեղծ փողեր, արժեթղթեր և վճարային փաստաթղթեր իրացնելու կամ կեղծ պայմանագրեր ներկայացնելու հետևանքով ընկերության գույքի հափշտակման ռիսկը բ) Ընկերության գույքի կորստի կամ վնասվածքի ռիսկը, այդ թվում՝ Ընկերության տարածքում գտնվող կամ փոխադրվող կանխիկ դրամի, արժեթղթերի, վճարային փաստաթղթերի և այլ արժեքավոր գույքի կորստի կամ վնասվածքի ռիսկը: Վերոնշյալ ռիսկերը ապահովագրված են մինչև 10 մլն. դրամ գումարի չափով: Սակայն քանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

23.2. Հարկային անորոշություններ

Հարկային համակարգը ՀՀ-ում նույնպես համեմատաբար նոր է և աչքի է ընկնում օրենսդրական հաճախակի փոփոխություններով, պաշտոնական պարզաբանումներով, որոնք երբեմն անհստակ են, հակասական կամ տարրնթերցումների տեղիք տվող: Հարկային մարմինները կարող են ստուգել Ընկերության հարկային հաշվարկները ու հայտարարագրերը և իրավունք ունեն տույժ-տուգանքներ նշանակելու: Նշված հանգամանքները կարող են առաջացնել նշանակալի հարկային ռիսկեր: Ընկերության ղեկավարությունը վստահ է, որ իր հարկային պարտավորությունները հաշվարկել է պատշաճ կերպով՝ հիմնվելով ՀՀ հարկային օրենսդրության, հարկային հարաբերություններ կարգավորող այլ իրավական ակտերի՝ իր մեկնաբանությունների վրա:

23.3. Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Ընկերությունը իր հաճախորդներին տրամադրում է հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում հաշվեկշռում: 2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են՝

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Տրամադրված երաշխիքներ	1,400	270
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող գործիքներ	1,400	270

23.4. Դատական գործեր

Ընկերությունը 2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ներգրավված է չորս դատական գործում, որոնցից երեքում հանդիսանում է հայցվոր, մեկում՝ պատասխանող:

- Ընկերության հանդեպ ներկայացված դատական հայցը դատարանի կողմից մերժվել է: Հայցվորի կողմից բերվել է վերաքննիչ բողոք: ՀՀ Վերաքննիչ դատարանի կողմից բողոքը 11.10.2013թ.-ի որոշմամբ մերժվել է: Հայցվորը իրավունք ունի մեկամսյա ժամկետում բերել վերաքննիչ բողոք: Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ Ընկերության հանդեպ ներկայացված դատական հայցի բավարարման հավանականությունը փոքր է:
- Ընկերությունը հայց է ներկայացրել դատարան իր հաճախորդ վարկառուներից երեքի նկատմամբ՝ վարկի գումարի ամբողջական բռնագանձման պահանջով: Ընկերության ղեկավարության գնահատմամբ Ընկերության կողմից ներկայացված հայցերի

բավարարումը մեծ հավանականություն ունի: Չի բացառվում նաև Ընկերության և նրա վարկառուների միջև հաշտության համաձայնագրի կնքումը: Նշված դատական գործերի գծով առկա պահանջների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 1,921 հազ. ՀՀ դրամ: Վարկի գծով արժեգրկման պահուստին հատկացումը կազմել է 192 հազ. ՀՀ դրամ:

23.5. Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ընկերությունը իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է գործառնական վարձակալության պայմանագրեր իր գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը ունի հետևյալ տեսքը:

	Հազ.դրամ	
	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Մինչև 1 տարի	12,573	14,587
Ընդամենը գործառնական վարձակալության պարտավորություն	12,573	14,587

23.6. Կապիտալ բնույթի պարտավորություններ

Ընկերությունը չունի կապիտալ բնույթի պարտավորություններ:

24. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա մասնակիցները, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, փոխառությունները, վարձակալությունները և այլն: Կապակցված կողմերի հետ բոլոր գործարքներն իրականացվել են շուկայական պայմաններով:

Գործարքների ծավալները, անվանական մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտները և ծախսերը հետևյալն են.

	30/09/2013թ.		30/09/2012թ.	
	Բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակցված անձինք	Բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակցված անձինք
1) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրություններ				
Վարկի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, համախառն	-	-		
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	3,600		1,850
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	-	(1,769)		(1,541)
Վարկի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	1,831		309

<<ԳՈՒՂԿԻՐԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Արժեզրկման պահուստ	-	(18)	(3)
Հաշվեգրված տոկոսների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	29	4
Զուտ մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	-	1,842	310
Հաշվետու ժամանակաշրջանում հաշվեգրված տոկոսային և այլ եկամուտներ	-	508	143
2) Փոխառություններ			
Փոխառություններ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	41,756	-	15,450
Փոխառության ստացում	-	-	78,000
Փոխառության մարում	-	-	(54,695)
Փոխառությունների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	41,756	-	38,755
Հաշվեգրված տոկոսների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	4,316	-	1,092
Զուտ մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	46,072	-	39,874
Հաշվետու ժամանակաշրջանում հաշվեգրված տոկոսային ծախսեր	3,106	-	2,317
3) Այլ ձեռքբերումների գծով			
Պարտավորության (կանխավճարի) մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբին, այդ թվում	14,230	-	-
Վարձակալության գծով	2,485	-	-
<Մ ձեռքբերումների գծով /այդ թվում կապիտալացվող վերանորոգման ծախսերի գծով	4,131	-	-
Այլ ծառայությունների գծով	7,614	-	-
Զեռքբերումներ, , այդ թվում	7,961	-	24,517
Վարձակալության գծով	7,052	-	4,500
<Մ ձեռքբերումների գծով /այդ թվում կապիտալացվող վերանորոգման ծախսերի գծով	367	-	12,706
Այլ ծառայությունների գծով	542	-	7,311
Վճարումներ, այդ թվում	18,505	-	14,608
Վարձակալության գծով	9,997	-	4,050
<Մ ձեռքբերումների գծով /այդ թվում կապիտալացվող վերանորոգման ծախսերի գծով	2,456	-	12,706
Այլ ծառայությունների գծով	6,052	-	7,311
Պարտավորության (կանխավճարի) մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին, այդ թվում	3,686	-	9,909
Վարձակալության գծով	(460)	-	450
<Մ ձեռքբերումների գծով /այդ թվում կապիտալացվող վերանորոգման ծախսերի գծով	2,042	-	2,955
Այլ ծառայությունների գծով	2,104	-	6,504
4) Վնասի փոխհատուցուման գծով դեբիտորական պարտք			
Ընկերության վնասի փոխհատուցուման գծով դեբիտորական պարտի մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբին	-	-	-
Վնասի փոխհատուցուման գծով դեբիտորական պարտի առաջացում	4,461	-	-
Վնասի փոխհատուցուման գծով դեբիտորական արժեզրկում	(2,257)	-	-
Վնասի փոխհատուցուման գծով դեբիտորական պարտքի մարում	(2,204)	-	-

<<ՉՈՒՂԿԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Ընկերության վնասի փոխհատուցուման գծով
դեբիտորական պարտի մնացորդը հաշվետու
ժամանակաշրջանի վերջին

	-	-	-	-
5) Տրամադրված երաշխիքներ	1,400	-	-	-
Տրամադրված երաշխիքների գծով եկամուտներ	146	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումները ներկայացված են ստորև

	<u>Հազ.դրամ</u>	
	30/09/2013թ.	31/12/2012թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	19,532	11,794
Սոցիալական ապահովության գծով ծախսեր	-	925
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով փոխհատուցումները	19,532	12,719

25. Ֆինանսական գործիքներ և ռիսկերի կառավարում

25.1. Ընդհանուր ակնարկ

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանությունը, և այդ գործունեությունը ներառում է ռիսկի կամ ռիսկերի համախմբության որոշակի մակարդակի վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անխուսափելի հետևանքն է: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունը: Շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկն և իրացվելիության ռիսկն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը:

25.2. Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակը և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող տոկոսադրույքների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Ընկերությունում ռիսկերի կառավարումը իրականացնում է Ընկերության ղեկավար անձնակազմը: Ղեկավարությունը գնահատում է ֆինանսական ռիսկերը՝ սերտորեն համագործակցելով Ընկերության գործառնական միավորների հետ, դրանց մեղմացմանն ուղղված գործառույթներն իրականացնելու նպատակով:

25.3. Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պարտավորությունները Ընկերության նկատմամբ: Ընկերությունը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր պարտքային ռիսկը կառավարելու համար: Ընկերությունում կարևորագույն խնդիր է վարկերի չվերադարձման ռիսկը կառավարելը: Այդ նպատակով Ընկերության ղեկավարության կողմից մշակվել և հաստատվել է վարկային քաղաքականություն, որը սահմանում է վարկային դիմումների դիտարկման և հաստատման ընթացակարգերը, պայմանագրային կողմերի վճարունակության, գրավի

գնահատման մեթոդաբանությունը, վարկային փաստաթղթերի պահանջները, վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման ընթացակարգերը:

Ընկերությունը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Ընկերության կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կա'մ անկախ գնահատողի, կա'մ Ընկերության մասնագետների կողմից:

Ընկերությունը ղեկավարում, սահմանափակում և վերահսկում է ցանկացած բացահայտված պարտքային ռիսկի կենտրոնացումները՝ մասնավորապես, մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև տնտեսական ճյուղերի և աշխարհագրական սեգմենտների կտրվածքով:

25.3.1. Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

2012թ.-ին և 2013թ.-ի հունվար ամսից մինչև հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջը Ընկերության պարտքային ռիսկերն ամբողջությամբ կենտրոնացված են եղել ՀՀ-ում:

Գործունեության ոլորտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության պարտքային ռիսկի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ գործունեության ոլորտների:

	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Տրանսպորտ և կապ	Առողջապահություն	Առևտուր	Սպառողական վարկեր	Հազ.դրամ	
									Այլ	Ընդամենը
Կանխիկ դրամական միջոցներ	11,796									11,796
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	844									844
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ 2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ		32,387	3,690	1,436	13,191	3,833	370,657	123,471	27,969	576,634
2013թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,640	32,387	3,690	1,436	13,191	3,833	370,657	123,471	27,969	589,274
2012թ. Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,446	56,630	2,469	2,753	8,532	6,874	515,831	84,900	17,997	724,432

25.3.2. Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունը կարգավորում է պարտքային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Մեկ վարկառուի գծով պարտքային

ռիսկը զսպելու նպատակով սահմանվում են վարկի տրամադրման առավելագույն սահամանաչափեր:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացումներ

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի և 2012թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի վարկառուներ կամ կապակցված վարկառուների խմբեր, որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը:

Ստորև ներկայացված են հափուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ և երաշխավորություն

Ընկերությունը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Ընկերությունը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխատվությունների համար ապահովման հիմնական տեսակներն են.

- Հիփոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը
- Ընկերությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցները
- Ֆիզիկական անձանց շարժական գույքը
- Երաշխավորությունները

Ստորև ներկայացվում է վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	<u>30/09/2013թ.</u>	<u>31/12/2012թ.</u>
Անշարժ գույք	8,753	13,980
Շարժական գույք	39,954	69,355
Շրջանառության մեջ գտնվող ակտիվներ	131,489	319,075
Սարքավորումներ	-	5,516
Երաշխիքներ և երաշխավորություններ	392,095	228,777
Առանց գրավ		12,120
Այլ գրավ	15,072	61,656
Հանած վարկերի արժեզրկման պահուստը	(10,729)	(14,493)
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	576,634	695,986

Ընկերության սեփականությանը անցած գրավ

Ստորև ներկայացված է Ընկերությանը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ սեփականության իրավունքով պատկանող նախկինում վարկի ապահովման նպատակով գրավ վերցրած գույքի հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներառված են այլ ընթացիկ ակտիվների կազմում:

	<u>Հազ. դրամ</u>	
Գրավի տեսակ	<u>30/09/2013թ.</u>	<u>31/12/2012թ.</u>
Անշարժ գույք	-	3,705

25.3.3. Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Ընկերությունը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելության արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ, եթե չնախատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով, ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա վարկային պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետները, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են վարկերի մայր գումարների և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների և այլ վճարների վճարումների ուշացումներ:

2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր:

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության անհատապես արժեզրկված վարկերի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 30,602 հազ. դրամ (2012թ.-ի Դեկտեմբերի 31՝ 21,393):

25.4. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի կամ դրանից ստացված դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և

<<ԳՈՒԴԿԻՆԵՐԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության չափն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ընկերությունը կառավարում է շուկայական ռիսկը սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների ժամկետայնության և արտարժույթի դիրքերի գծով, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում են:

25.4.1. Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում:

Ղեկավարությունը չունի ֆորմալ քաղաքականություն՝ որոշելու, թե Ընկերությունը որքանով պետք է ենթարկված լինի փոփոխական, և ինչքանով ֆիքսված դրույքներին: Այնուամենայնիվ, նոր փոխառությունների ձեռք բերման կամ տրամադրման դեպքում ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը, որպեսզի որոշի, թե մինչև մարումն ընկած ակնկալվող ժամկետում Ընկերության համար որը կլինի առավել նպաստավոր՝ փոփոխական, թե ֆիքսված տոկոսադրույքը:

Ընկերությունը իր հաճախորդներին փոփոխական տոկոսադրույքով վարկեր չի տրամադրում:

2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերությունը ունի ներգրավված վարկեր, որոնց նկատմամբ կիրառվող տոկոսադրույքները վերանայվում են կիսամյակային կտրվածքով՝ LIBOR-ի հիման վրա: Փոփոխական տոկոսադրույքով վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 89,194 հազ. ՀՀ դրամ: Նշված վարկերը ներգրավված են ԱՄՆ դոլարով, ուստի ենթարկված են նաև արտարժույթային ռիսկին:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետայնություն

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերանայման ժամկետայնության վերլուծությունը 2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

Ֆինանսական պարտավորություններ					Հազ.դրամ
	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռային արժեք
Ստացված վարկեր	70,351	18,843	-	-	89,194

Միջին տոկոսադրույքներ, զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Փոփոխական տոկոսադրույքով վարկերը ներգրավվել է տարեկան 10% անվանական դրույքով գումարած վեցամսյա LIBOR: 2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ վարկերի անվանական տոկոսադրույքը կազմել է 10.7279% (2012թ.՝ 10.7279%):

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծության համար ընտրված փոփոխականները գնահատվել են կիսամյակային LIBOR-ի տատանման վիճակագրական տվյալներից ելնելով:

<<ԳՈՒԴԿԻՆԵՐԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի տատանումների հնարավոր ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի վրա LIBOR-ի 0.34 տոկոսային կետով տատանման դեպքում (առանց հաշվի առնելու արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը):

	Հազ.դրամ 30/09/2013թ.	
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի (ծախսի) զգայունություն
ԱՄՆ դոլար /6 ամսյա LIBOR/	(0.34) Տոկոսային կետ	158
ԱՄՆ դոլար /6 ամսյա LIBOR/	0.34 Տոկոսային կետ	(158)

25.5. Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով:

Ընկերությունը կիրառում է ողջամիտ պահպանողական քաղաքականություն՝ ուղղված արտարժույթային ռիսկի մեղմացմանը, որը սահմանվում է որպես արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխման արդյունքում ֆինանսական գործիքի արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկ: Ընկերությունը կրում է գերակայող արտարժույթի (առավելապես առաջին խմբում ներառված արտարժույթի) փոխարժեքի տատանման ռիսկը իր ֆինանսական դիրքի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ընկերությունը վերահսկում է արտարժույթային ռիսկը կառավարելով արժույթի բաց դիրքը՝ հիմնված ՀՀ դրամի արժեզրկման և այլ մակրոտնտեսական ցուցանիշների վրա: Սակայն, համաշխարհային ֆինանսական շուկայում ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի էական տատանումները կարող են վնաս պատճառել Ընկերությանը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ԿԲ սահմանած փոխարժեքները, ինչպես նաև տարվա ընթացքում կիրառված միջին փոխարժեքները ներկայացված են ստորև.

Դրամով	Միջին փոխարժեքներ		Հաշվետու ամսաթվի փոխարժեք	
	2013թ.	2012թ.	30.09.2013թ.	31.12.2012թ.
1 ԱՄՆ Դոլար	410.44	401.74	405.29	403.58
1 ԵՎՐՈ	542.32	516.44	546.82	532.24
1 Մեծ Բրիտանիայի ֆունտ ստերլինգ	637.1	636.60	654.75	649.24
1 Շվեյցարական ֆրանկ	440.63	428.50	447.59	440.54
1 Ռուսական Ռուբլի	12.97	12.94	12.51	13.27
1 Վրացական լարի	247.89	243.21	243.93	243.85

Ընկերության զուտ ենթարկվածությունը արտարժույթային ռիսկին 2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

Անվանում՝	Ընդամենը	<< դրամով	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Հազ. դրամ	
				<i>Այդ թվում ԱՄՆ դոլարով</i>	Սահմանափակ փոխարկելի
Դրամական միջոցներ	11,796	4,291	4,679	3,738	2,826
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	845	812	33	33	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	576,634	531,928	44,706	44,706	-
Այլ ակտիվներ	29	29	-	-	-
Ընդամենը՝ Ակտիվներ	589,304	537,060	49,418	48,477	2,826

<<ԳՈՒԴԿԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ					
Ֆինանսական	167,754	41,441	126,313	126,313	-
կազմակերպությունների նկատմամբ					
Փոխառություններ	46,036	46,036	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	10,763	10,763	-	-	-
Ընդամենը՝ Պարտավորություններ	224,552	98,239	126,313	126,313	-
Զուտ ենթարկվածությունը	364,752	438,821	(76,895)	(77,836)	2,826

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2013թ. Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Արտարժույթ	Հազ. դրամ			
	30/09/2013թ		31/12/2012թ	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	5%	(3,892)	5%	(5,593)
ԱՄՆ դոլար	(5%)	3,892	(5%)	5,593

25.6. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը դժվարություններ կունենա այն ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Ընկերության իրացվելիության վերահսկողությունը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ինչպես նաև ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության հաշվեկշռային գործակիցները: Իրացվելիության կառավարման հետ կապված Ընկերության մոտեցումն է՝ որքան հնարավոր է, ունենալ բավարար իրացվելի միջոցներ իր ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին կատարելու համար՝ ինչպես նորմալ, այնպես էլ լարված պայմաններում, առանց իր համբավը ռիսկի ենթարկելու և առանց անընդունելի վնասներ կրելու: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով Ընկերությունը հաճախ օգտվում է օվերդրաֆտային հնարավորությունների:

25.6.1. Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ակտիվներն և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 25.8-ում:

<<ԳՈՒՂԿՐԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Սեպտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

	Ըստ պահանջի և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի և ավելի	30/09/2013թ. Հազ.դրամ	
						12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Կանխիկ դրամական միջոցներ	11,796	-	-	11,796	-	-	11,796
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	845	-	-	845	-	-	845
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	57,442	61,186	394,014	512,642	63,992	63,992	576,634
Այլ պահանջներ	-	29	-	29	-	-	29
Ընդամենը	70,083	61,215	394,014	525,312	63,992	63,992	589,304
Պարտավորություններ							
Բանկերի նկատմամբ՝ ստացված վարկերի գծով	10,659	20,380	95,998	127,037	40,717	40,717	167,754
Իրավաբանական անձանց և հիմնարկներից ստացված փոխառությունների գծով	-	-	46,036	46,036	-	-	46,036
Այլ պարտավորություններ	8,863	-	1,900	10,763	-	-	10,763
Ընդամենը	19,522	20,380	143,934	183,836	40,717	40,717	224,553
Զուտ դիրք	50,561	40,835	250,080	341,476	23,275	23,275	364,751
Կուտակային ճեղքվածք	50,561	91,396	341,476	-	369,031	-	364,751
						31/12/2012թ.	Հազ.դրամ
	Ըստ պահանջի և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի և ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
Ակտիվներ							
Կանխիկ դրամական միջոցներ	27,730	-	-	27,730	-	-	27,730
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	716	-	-	716	-	-	716
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	44,484	81,985	363,079	489,548	206,438	206,438	695,986
Այլ պահանջներ	122	-	-	122	-	-	122
Ընդամենը	73,052	81,985	363,079	518,116	206,438	206,438	724,554
Պարտավորություններ							
Բանկերի նկատմամբ՝ ստացված վարկերի գծով	44,567	91,340	62,052	197,959	112,760	112,760	310,719
Իրավաբանական անձանց և հիմնարկներից ստացված փոխառությունների գծով	43	-	43,555	43,598	-	-	43,598
Այլ պարտավորություններ	12,906	-	7,000	19,906	-	-	19,906
Ընդամենը	57,516	91,340	112,607	261,463	112,760	112,760	374,223
Զուտ դիրք	15,536	(9,355)	250,472	256,653	93,678	93,678	350,331
Կուտակային ճեղքվածք	15,536	6,181	256,653	-	350,331	-	350,331

25.7. Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Ընկերության ֆինանսական գործիքների մեջ

<<ԳՈՒԴԿԵԴԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Ընկերության նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ: Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է խորհուրդը, գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և կորուստների նվազեցման առաջարկվող գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշների մշակում և կիրառում:

25.8. Իրական արժեքներ և հաշվեկշռային արժեքներ

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են՝ դրամական հոսքերի զեղչման մեթոդով՝ հիմք ընդունելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը և նմանատիպ գործիքների համար զեղչման դրույքները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ղեկավարության կարծիքով ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Իրական արժեքների գնահատման նպատակն է ստանալ մոտավոր այն գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ և պատրաստակամ և անկախ կողմերի միջև գործարքում: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ դատողությունների օգտագործումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես մի գումար, որը հնարավոր կլինի ստանալ ակտիվների անհապաղ վաճառքից կամ պարտավորությունների մարումից:

Իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

	30/09/2013թ.		Հազ.դրամ 31/12/2012թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Ֆինանսական ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ	12,640	12,640	27,730	27,730
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	-	-	716	716
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	576,634	576,634	695,986	695,986
Ընդամենը	589,274	589,274	724,432	724,432

<<ԳՈՒՂԿԵՂԵՂԻՏ>> ՈՒՎԿ ՓԲԸ

1-26 ծանոթագրությունները կազմում են 2013թ. Մեկտեմբեր 30-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը

	30/09/2013թ.		31/12/2012թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	167,754	167,754	310,719	310,719
Փոխառություններ	46,036	46,036	43,598	43,598
Այլ պարտավորություններ (ծանոթ. 21)	10,763	10,763	19,906	19,906
Ընդամենը	224,553	224,553	374,223	374,223
Զուտ դիրք	364,721	364,721	350,209	350,209

26. Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակն այն է, որ Ընկերությունը համապատասխանի հաստատված արտաքին պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանի բարձր վարկային վարկանիշ և կապիտալի բարձր նորմատիվներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և մասնակիցների շահույթն առավելագույնի հասցնելու նպատակով: Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը՝ կատարելով ճշգրտումներ, որոնք առաջանում են տնտեսական պայմանների և ռիսկի բնույթի փոփոխության հետևանքով:

Ընկերության կապիտալի մեծության նկատմամբ պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից:

Ընկերության Ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը 2013թ.-ի Սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմել է 396,517 հազ. ՀՀ դրամ:

Վավերացման ամսաթիվը՝ 14 Հոկտեմբերի 2013թ.

Գործադիր տնօրեն՝
Արտաշես Տոնոյան

Գլխավոր հաշվապահ
«Էյ-Էն Աուդիտ» ՓԲԸ-ի
լիազոր ներկայացուցիչ
Լիդա Թադեոսյան

«ԳՈՒԴԿՐԵԴԻՏ» ՈՒՎԿ ՓԲԸ-ի ղեկավարության հայտարարությունը

Մենք պատասխանատու ենք Ընկերության ֆինանսական վիճակը արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար:

Այսպիսով Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

1. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,

2. հիմնավորված գնահատումներ և հաշվարկներ կատարելու համար,

3. ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,

4. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,

5. ֆինանսական հաշվետվություններն Ընկերության գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար,

6. Ընկերությունում գործում է ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգ,

7. Ընկերությունում ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ ձեռնարկվում են անհրաժեշտ միջոցներ:

Հավաստիացնում ենք նաև, որ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ ակտերին:

Գործադիր տնօրեն՝
Արտաշես Տոնոյան

Գլխավոր հաշվապահ
«Էյ-Էն Աուդիտ» ՓԲԸ-ի
լիազոր ներկայացուցիչ
Լիդա Թադեոսյան